

NĖŠČIŲJŲ SKIEPIJIMAS KOKLIUŠO KOMPONENTĄ TURINČIA VAKCINA KLINIKINĖS REKOMENDACIJOS

Patvirtinta Lietuvos akušerių ginekologų valdybos 2022 10 19

Skiepai nuo kokliušo yra labiau aktualūs ne dėl nėščiųjų, o dėl kūdikių sveikatos. Besilaukiančių moterų sergamumas kokliušu nesiskiria nuo šios ligos paplitimo tarp suaugusių moterų.

Didžiausią žalą kokliušas daro naujagimiams ir kūdikiams ypač iki 6 mėn. amžiaus, nes jų imunitetas yra silpnas, ir jie yra itin imlūs šiai infekcijai. Sunkiausiai serga kūdikiai: maždaug pusei jaunesnių nei vienerių metų kūdikių reikalingas gydymas stacionare, jiems išsivysto komplikacijos – pneumonija, apnėja, neurologiniai sutrikimai. Apie 1 proc. kūdikių dėl šios ligos miršta.

Kokliušo vakcina

Monovalentės kokliušo vakcinos nėra. Skiepijama sudėtine kokliušo komponentą turinčia vakcina – stabligės, difterijos ir kokliušo neląsteline, komponentine, sumažinto antigenų kiekio vakcina (Tdap).

Skiepijimo laikas

- Rekomenduojamas skiepijimas kokliušo komponentą turinčia (Tdap) vakcina 27+0–36+0 nėštumo savaitę.
- Esant neišnešiotumo rizikai, galima vakcinacija ir anksčiau (nuo 20 nėštumo savaitės, tikslas – užtikrinti reikalingą antikūnų kiekį, reikalingą anksčiau gimusio naujagimio apsaugai).
- Skiepijama kiekvieno nėštumo metu, net jeigu nepraėjo ir 12 mėn. nuo paskutinio įskiepijimo.
- Kilus kokliušo protrūkiui ar prireikus suleisti stabligės vakciną susižeidus, Tdap galima įskiepyti ir anksčiau. Tuo atveju antrą kartą šio nėštumo metu vakcina neskiriama.

Skiepijimo dažnis

- Jeigu nėščioji yra pasiskiepijusi pilnai stabligės, difterijos ir kokliušo vakcina (skiepijima kas 10 metų), tai užtenka kokliušo komponentą turinčia vakcina skiepytis vieną kartą nėštumo metu 27+0–36+0 nėštumo savaitę.
- Jeigu nėščioji buvo skiepyta sustiprinančia stabligės ir difterijos vakcina (Td) anksčiau nei prieš 10 metų, tai nėštumo metu skiepijimas trivalente Tdap vakcina užtikrina imuniteto ir nuo stabligės bei difterijos palaikymą kitiems 10 metų.
- Jeigu nėščioji nebuvo visiškai ar pilnai pasiskiepyta nuo stabligės ir difterijos (3 vakcinų dozės), tą galima saugiai padaryti nėštumo metu. Skiepijama 2 dozėmis stabligės ir difterijos (Td) ir 1 stabligės, difterijos ir kokliušo (Tdap) vakcina. Tdap vakciną rekomenduojama įskiepyti 27+0–36+0 nėštumo savaitę. Rekomenduojamas skiepijimo planas 0, 4 savaitės po pirmos dozės ir 6–12 mėn. po pirmos dozės.

LIETUVOS AKUŠERIŲ
GINEKOLOGŲ DRAUGIJA

Vakcinų efektyvumas ir saugumas

- Vakcinų efektyvumas siekia 90 proc.
- Vakcinų saugumas. 2017 m. McMillan M. paskelbė sisteminę apžvalgą – nei motinai, nei naujagimiui ar kūdikiui nenustatyta daugiau nepageidaujamų įvykių.

Kitos rekomendacijos

- Jeigu gimdyvė nepaskiepyta nėštumo metu, tai stabligės, difterijos ir kokliušo vakcina rekomenduojama įskiepyti iš karto po gimdymo.
- Rekomenduojama paskiepyti ir visus suaugusiuosius, kurie gali turėti artimą kontaktą su naujagimiui ir kūdikiui (iki 1 metų). Geriausia tai atlikti 2 savaites iki planuojamos gimdymo datos. 50 proc. atvejų kūdikiai kokliušu užsikrečia nuo šeimos narių.
- Rekomenduojama skiepyti ir medicinos darbuotojus, dirbančius su nėščiosiomis, gimdyvėmis ir naujagimiais.

Literatūra:

1. Akušerijos metodika „Antenatalinė priežiūra“ 2020
2. A. Mickienė. M. Minkauskienė. Perinatalinė infekcija, 2015
3. ACOG Committee Opinion No. 741: Maternal Immunization. *Obstet Gynecol.* 2018;131(6):e214
4. ACOG Committee Opinion No. 772: Immunization Implementation Strategies for Obstetrician-Gynecologists. *Obstet Gynecol.* 2019;133(3):e254
5. EBCOG position statement: Vaccination in pregnancy. Benedetto C, Carosso A, Corezzi M, Zotti CM; EBCOG. EBCOG position statement: Vaccination in pregnancy. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2019 Sep;240:375-376. doi: 10.1016/j.ejogrb.2019.04.022
6. Yawetz S. Immunizations during pregnancy. [www.UpToDate](http://www.UpToDate.com) Literature review current through: Sep 2022
7. Nassar AH, Visser GHA, Nicholson WK, Ramasauskaite D, Kim YH, Barnea ER; FIGO Statement: Vaccination in pregnancy. *Int J Gynaecol Obstet.* 2021 Feb;152(2):139-143
8. McMillan M, Clarke M, Parrella A, et al. Safety of Tetanus, Diphtheria, and Pertussis Vaccination During Pregnancy: A Systematic Review. *Obstet Gynecol* 2017; 129:560

Rekomendacijas parengė:

Gyd. Raminta Baušytė

Prof. dr. Meilė Minkauskienė

Prof. dr. Diana Ramašauskaitė